

§11. SỐ VÔ TỈ. KHÁI NIỆM VỀ CĂN BẬC HAI

A. Kiến thức cần nhớ

1. Số vô tỉ : Số vô tỉ là số viết được dưới dạng số thập phân vô hạn không tuần hoàn.
Tập hợp các số vô tỉ được kí hiệu là I .
2. Khái niệm về căn bậc hai : Căn bậc hai của một số a không âm là số x sao cho $x^2 = a$.
Số dương a có đúng hai căn bậc hai là $\sqrt{a}$ và $-\sqrt{a}$.
Số 0 chỉ có một căn bậc hai là số 0 : $\sqrt{0} = 0$.

B. Câu hỏi

Trong các câu 31 và 32, hãy khoanh tròn vào chữ cái trước đáp số đúng

Câu 31. Cho các số

- (A) $\sqrt{169}$;   (B) $\frac{5}{13}$;   (C) 0,21(3) ;   (D) 0,010010001...

Hãy chọn ra số vô tỉ trong các số trên.

Câu 32. $\sqrt{144}$ bằng :

- (A) 72 ;   (B) -72 ;   (C) 12 ;   (D) ± 12 .

Câu 33. Nối mỗi dòng ở cột bên trái với một dòng ở cột bên phải để được khẳng định đúng :

A. căn bậc hai của một số a không âm là số x sao cho
B. Mỗi số dương
C. Số 0
D. Số âm

1) Có hai giá trị căn bậc hai là hai số đối nhau.
2) Không có căn bậc hai
3) Có đúng một căn bậc hai
4) $x^2 = a$
5) $a^2 = x$

C. Giải bài tập

Bài 53 [83]. Ta có : $\sqrt{25} = 5$; $-\sqrt{25} = -5$; $\sqrt{(-5)^2} = \sqrt{25} = 5$. Theo mẫu trên, hãy tính :

a) $\sqrt{36}$;   b) $-\sqrt{16}$;   c) $\sqrt{\frac{9}{25}}$;

d) $\sqrt{3^2}$;   e) $\sqrt{(-3)^2}$.

Giải

a) $\sqrt{36} = \dots$;   b) $-\sqrt{16} = \dots$;   c) $\sqrt{\frac{9}{25}} = \dots$;

d) $\sqrt{3^2} = \dots$;   e) $\sqrt{(-3)^2} = \dots = \dots$

Bài 54 [84]. Nếu $\sqrt{x} = 2$ thì x^2 bằng :

- (A) 2 ;   (B) 4 ;   (C) 8 ;   (D) 16.

Hãy chọn câu trả lời đúng.

Giải

Nếu $\sqrt{x} = 2$ thì $x = \dots$. Do đó $x^2 = \dots$

Vậy câu trả lời đúng là $\dots$

Bài 55 [85]. Điền số thích hợp vào ô trống :

x	4		0,25		$(-3)^2$		10^4		$\frac{9}{4}$	
$\sqrt{x}$		4		0,25		$(-3)^2$		10^4		$\frac{9}{4}$

Giải

$x = 4$ thì $\sqrt{x} = \sqrt{4} = \dots$; $x = 0,25$ thì $\sqrt{x} = \sqrt{0,25} = \dots$

$x = (-3)^2$ thì $\sqrt{x} = \sqrt{(-3)^2} = \sqrt{9} = \dots$; $x = 10^4$ thì $\sqrt{x} = \sqrt{10^4} = \dots$

$x = \frac{9}{4}$ thì $\sqrt{x} = \sqrt{\frac{9}{4}} = \dots$

$$\sqrt{x} = 4 \text{ thì } x = 4^2 = \dots ; \sqrt{x} = 0,25 \text{ thì } x = (0,25)^2 = \dots$$

$$\sqrt{x} = (-3)^2 = \dots \text{ thì } x = 9^2 = \dots ; \sqrt{x} = 10^4 \text{ thì } x = (10^4)^2 = \dots$$

$$\sqrt{x} = \frac{9}{4} \text{ thì } x = \left(\frac{9}{4}\right)^2 = \dots$$

Do đó ta có bảng sau :

x	4	.....	0,25	.....	$(-3)^2$	.....	10^4	.....	$\frac{9}{4}$	.....
$\sqrt{x}$	....	4	.....	0,25	....	$(-3)^2$	.....	10^4	.....	$\frac{9}{4}$